

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

8 Vtrùm distinguatur vsus à dominio, in rebus quæ ipso vsu consumuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

detari quamdam relationem subiectionis & obligationis respondentem iuri nostro, quod in illis habemus; quæ subiectio seu obligatio vocatur *seruitus* à Iurisperitis. tit. de Seruitutibus rusticorum prædiorum, & vrbanoorum. c. eodem tit.

Seruitus.

27

Dico, in omnibus rebus alienis, quia *nemini res sua seruire dicitur*, secundum Iurisperitos, sed aliena tantum, vt habetur L. Vti frui §. 7. Si vtilis fructus petatur: idque distinctionis causa à dominio; quia Ius seruitutis formaliter minus est quam Ius domini. Vnde Iurisperiti subiectionem rei, in quam habemus dominium, non vocant seruitutem formalem, sed causalem. vide Gomezium de Seruitutibus, in principio.

DVBITATIO VII.

Quid sit seruitus apud Iurisperitos.

28

Notandum est, hoc nomen dupliciter accipi apud Iurisperitos; Primò, pro subiectione & obligatione quæ est in re alterius, vt ipsa quodammodo seruiat alteri. Secundò, pro iure, quod responderet illi obligationi.

Quid seruitus pro iure.

Si accipitur pro *iure*, sic nihil aliud est quam ius fruendi, vel aliquo modo vtendi re aliena, vel aliquid circa eam impediendi. hoc modo est quid generalius quam vtilis & vtilis fructus. omne namque ius vtendi vel fruendi est seruitus; vt docet Gomezium de Seruitutibus, n. 1. & 2. non contra: nam Ius impediendi ne alius attollas murum, est seruitus; non tamen est vtilis vel vtilis fructus.

Quid pro obligatione.

Si autem pro *subiectione rei*, sic nihil est aliud quam obligatio realis, qua res alteri est obstricta, vt possit ex ipsa percipere fructum, vel ea aliquo modo vti, vel circa eam aliquid impedire.

29 Seruitus simplex.

Diuiditur autem in tres species, secundum Gomezium, & alios. Alia enim *seruitus est merè personalis*, vt ea quæ à persona debetur personæ: vt si mihi vtilis serui tui ad tempus, vel ad vitæ meam concesseris. Alia est *merè realis*, vt ea quæ à re debetur immediatè alteri rei: talis est quæ respondet iuri agrorum, vel domorum, & similibus rerum. Dixi *immediatè*, quia hæc seruitus etiam debetur à re personæ; sed mediatè tantum, nempe ex eo quod fiat talis rei dominus vel cõductor, v. g. ager meus habet ius vt per agrum tuum possit iri, vel iumentum duci in meum; ager tuus seruit meo: estque hæc seruitus realis; quia à re debetur immediatè rei, & consequenter hoc ius transit ad eum ad quem transit meus ager. Alia est *mixta*, quæ à re debetur immediatè personæ: hæc extinguitur cum persona cui debetur. talis est in re, qua possumus vti vel frui immediatè.

30 Seruitus realis.

Seruitus autem realis diuiditur in *Rusticam* & *Vrbanam*, id est, in eam quæ prædio rustico, & quæ vrbano debetur. *Prædium vrbani* in Iure vocatur omne habitaculum, etiam si in villa sit, & hortus annexus, causa amenitatis. *Rusticum* quoduis aliud; vt stabulum, horreum, ager. *Seruitutes* igitur *urbane* sunt, v. g. vt ædes tuæ non possint altius attolli, ne offendant vicini luminibus: vt in tuum parietem possit immitti tignum à vicino, & similia. *Rustica*, vt liceat tibi per fundum alterius ire in tuum, vel iumentum agere, vel aquam ducere, & similia; quæ optimè explicantur Instit. de Seruitutibus, & lib. 8. Digestorum tit. 1. 2. 3. 4. qui sunt de Seruitutibus. Hæc enim non magnopere

pertinent ad nostrum institutum. Vide plura apud Gomezium, de Seruitutibus.

DVBITATIO VIII.

Vtrum distinguatur vsus à dominio, in rebus quæ ipso vsu consumuntur.

Sunt duæ sententiæ admodum celebres, occasione Ordinis Fratrum Minorum, qui dicunt se nullius rei habere dominium, ne in communi quidem; sed nudum dumtaxat vtilis. Prior est Ioannis XXII. Extr. quæ incipit, *Ad conditorem*. §. Quod autem. & duabus seqq. Ius vtendi rebus illis, quæ ipso vsu consumuntur vel alienantur, non distingui à dominio earum; ac proinde Fratres Minores habere verum dominium in hisce rebus. Hanc sententiam sequitur Franciscus Sarmiento, de Redit. parte 1. c. 1. & 1. parte Defensionum contra Nauar. pag. 11. & Silu. verbo Dominium. §. 3. & Turrecremata lib. 2. Summæ c. 112. ad 10. argumentum.

31

Altera sententia est omnino contraria; nempe in hisce rebus hæc duo distingui, & proinde Minores, etsi vtilis habeant talium rerum, nullo tamè modo habere dominium, sed hoc esse penes Sedem Apostolicam. Ita declarauit Nicolaus III. Extrau. *Exijt qui seminat*, de Verborum significatione, in Sexto, & postea Clemens V. in Clementina, *Exijt de Paradiso*, eodem tit. Ante Nicolaum in eadè sententia fuisse Innocentius IV. & Alexander IV. & Gregorius IX. quos Nicolaus pro se citat. Hanc sententiam sequitur Soto lib. 4. de Iustitia q. 1. art. 1. Nauar. commentario 2. de Regul. n. 3. & plerique alij. pro qua

Dico Primò, Ius vtendi potest esse separatum à dominio, etiam in iis rebus quæ vnico actu vtendi consumuntur, vel alienantur. explicatur simul, & probatur.

32

Dupliciter enim potest alicui concedi vtilis, & vtilis concedi potest dupliciter. Ius vtendi pane, vel pecunia. 1. *irrenocabiliter*: & tunc non videtur multum differre à dominio. 2. *omnino renocabiliter*, & dependenter à voluntate concedentis, ita vt quouis momento possit reuocari sine vlla iniuria vsuarij: & hoc ius sine dubio distinguitur à dominio, quia dominium est ius in re absolutum, & firmum, non dependens ex alterius nutu & arbitrio. hoc autem est conditionatum, & debilissimum. habeo enim illud, si velis; non habeo, si nolis me habere. Tale est quod singuli Religiosi in vestes, libros, cibos, & similia, quæ illis à Superioribus conceduntur, habent. Non enim ita conceditur illis ius vtendi, quin ad nutum Superioris reuocari possit. nam ratio Religiosa paupertatis hoc intrinsecè includit.

Notandum autem est, *Vtilis irrenocabilem* à Nicolao III. Extrau. *Exijt*, vocari *Vtilis Iuris*; tum quia in eo habetur Ius absolutum; tum quia Iura de eo loquuntur. *Vtilis autem renocabilem* vocat *Vtilis facti*; non quod in eo nihil sit iuris (sic enim iniustus esset, vt rectè Ioannes argumentatur) sed quia non est ius absolutum & solidum, vt pote ab alieno nutu dependens, donec res ipso facto consumatur.

33

Dico Secundò, Verius est, Conuentus, totumque Ordinem Minorum, non solum in rebus alijs, sed etiam iis quæ vnico actu vtendi

34

C con-

Minores non habent dominium in communis. consumuntur, habere nudum vsum seu ius vtendi separatum ab omni dominio.

Patet ex decretis Pontificum Nicolai & Clementis, quibus tres alij Pontifices consentiunt: estque communior sententia DD.

Probatum Primò; Quia cum hæc possint separari, nihil mirum si de facto in aliquo ordine sint separata.

Secundò, Certum est, Religiosos singulos tantummodò habere talem vsum, absque omni dominio: nam quidquid habent, potest illis ad nutum Superioris auferri sine vlla iniuria, quod neque hi, qui sunt alterius sententia, negant vel negare possunt; nam hoc est de essentia paupertatis Evangelicæ: ergo nihil est incommodi, si id ipsum in aliqua communitate constituatur; ita vt ipsa tota nihil habeat, nisi nudam rei concessionem ad vsum, sine omni proprietate dominij.

³⁵ *Obiectio- nes.* Obijciunt Primò, Ioannes XXII. Extr. Ad conditorem, dicit se abdicare a se & à Sede Apostolica, omne dominium harum rerum, ne Fratres Minores prætant illud esse apud Sedem Apostolicam, ergo vel est apud nullum, vel est apud ipsos Minores.

Respondeo, Fideles, qui istas res largiuntur, vel intendunt sibi reservare earum rerum dominium donec consumantur, vel non intendunt: si intendunt, manet apud ipsos: si non intendunt, transit ad Sedem Apostolicam; nam post renuntiationem illam alij Pontifices rursus illud admiserunt, vt habetur in priuilegiis Minorum, verbo Paupertas. Itaque Sedes Apostolica habet dominium non solum rerum immobilium, sed etiam omniam mobilium Ordini à Fidelibus absolutè donatorum, ita vt possit Ordinem huic priuare sine iniuria.

Obijciunt Secundò, Vsus distinctus à dominio est qui competit alicui in re aliena, salua rei substantia; vt habetur Institut. de Vsu & habitatione, & patet ex dictis, ergo ille vsus, quo quis potest rem consumere, non est distinctus à dominio: ac proinde Minores talium rerum habebunt dominium.

³⁶ Resp. Negando consequentiam: nam solum sequitur, hunc vsum, quo quis potest consumere rei substantiam, non esse talem, qualis est ille de quo Iura loquuntur, qui propriè & strictè dicitur vsus.

Differunt hic vsus & ille de quo Iura. Est autem magna differentia inter hos duos vsus: etiam enim vterque sit ius quoddam vtendi; tamen hic de quo nunc loquimur, quem ponimus in Minoribus, (qui que *Vsus facti* vocari solet) est ius ad nutum reuocabile. vnde si dominus tollat rem quam dedit, non faciet illis iniuriam. ille verò de quo Iura (quem *Vsum iuris* vocant) non est reuocabilis: vnde si dominus tollat rem ante tempus concessum, faciet iniuriam. Deinde hic extendit se ad rei consumptionem, donationem, venditionem, sicut dominium; ille verò solum ad vsum, in quo salua manet domino rei substantia. Vnde hic vsus ratione iuris est minor altero; ratione tamen functionum ad quas se extendit, est maior.

Obijciunt Tertio, D. Tho. quæst. 78. a. 1. docet, in illis rebus, quæ vsu consumuntur, cuiusque conceditur vsus, concedi etiam rem ipsam eiusque dominium. vnde colligitur, in mutuo talium rerum non posse exigi vsuram. i. pretium vsus distinctum à pretio rei: ergo sentit *ius vtendi* non distingui in his à dominio.

³⁷ Resp. D. Thom. loquitur de vsu, seu iure vtendi absolute & independentè ab alio; quod sanè nihil vel parum distinguitur à dominio in talibus rebus, quæ vnico actu consumuntur: nos verò loquimur de iure vtendi dependentè ab alio, quod distinguitur à dominio rei.

Inferes: Ergo hoc ius poterit pretio vendi, retento dominio directo; & alio contractu vendi poterit ipsum dominium: quod est aperire magnam fenestram vsuris.

Resp. Concedo, absolute posse vendi hoc Ius seu hunc vsum; sed minoris valet quàm dominij rei, vel Ius irrevocabile vtendi. Non enim tantum valet ius ad nutum alterius reuocabile, quantum ius irrevocabile. Neque ius quod conceditur solum ad vsum determinatum, quanti illud quod ad indeterminate. Quod si quis alio contractu velit vendere dominium directum, non potest plus vendi quàm per se valeat seorsim ab illo vsu; & ita pretium vsus & pretium dominij illius directi non superabunt iustam rei astimationem: sed hic modus contrahendi non est vsitatus; nam facile palliaretur vsuras; quamuis per se non sit illicitus.

³⁸ Obijciunt Quarto, Si vsus distinguitur à dominio, ergo Ioannes XXII. errauit.

Respondeo Primò, Esto; quia non in questione pertinente ad fidem; neque ipse asseruit suam sententiam tamquam ad fidem pertinentem; neque alios obligare ad ita sentiendum voluit: sed solum quid sibi videretur vt vir doctus explicuit.

Resp. Secundò, si quis benè rem totam introspeciat, deprehendet non esse differentiam inter has sententias, nisi in modo loquendi, non enim negasset Ioannes, Fratres Minores sine consensu Superioris non posse vendere cibos, qui illis apponuntur: & Superiores posse illis auferre sine iniuria. vnde quando vult eos habere dominium, non loquitur de dominio propriè dicto; sed de quodam iure, quod in effectu æquè valet ac dominium; quia ita liberè consumunt ac si domini essent. Vide Franciscum Sarmiento, de Reddibus parte 1. cap. 1.

DVBITATIO IX.

Quid sit possessio.

³⁹ Notandum est, possessionem dici à pedum possessione, vt habetur L. 1. §. de Acquir. vel amit. possess. nam per *pedum positionem* super bona immobilia, quæ sunt pœuillima, vt super agrum vel fundum, solet acquiri possessio. tribuitur autem hoc nomè interdum ipsis rebus possessis. Sed hoc loco accipimus pro actu, vel iure possidendi, à quo denominatur quis possessor. Actus possidendi dicitur Possessio facti. Ius possidendi dicitur Possessio iuris. Vtraque nobis est explicanda.

⁴⁰ Dico Primò, Possessio facti est detentio rei, corporis, & animi, & iuris adminiculo. Ita Sil. verbo *Dominium* q. 2. ex Hostiensis. eam explicat ex parte facti quid. Couar. ad regulam Possess. p. 2. n. 2. in principio.

Prima pars, est detentio rei; vbi rem accipio in genere, quia non solum res corporales, sed etiam incorporeæ, vt census, beneficium, seruitus, & similia dicuntur possideri à Theologis; quæ à Iurisperitis dicuntur quasi possideri, vt notat Couar. supra. Nomine autem detentionis, intelligitur etiam